

Biuletyn Informacji Publicznej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

Adres artykułu: <https://bip.sggw.edu.pl/artukul/wyklad-dr-hab-urszuli-zajaczkowskiej-prof-sggw-na-festiwalu-po-drodze>

Wykład dr hab. Urszuli Zajaczkowskiej, prof. SGGW na Festiwalu po Drodze

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

WARSAW
UNIVERSITY
OF LIFE SCIENCES

DR HAB.
URSZULA ZA.
NA FESTIWAL

27 czerwca w Faktycznym Domu Kultury w Warszawie dr hab. Urszula Zajączkowska, prof. SGGW z Samodzielnego Zakładu Botaniki Leśnej Instytutu Nauk Leśnych SGGW wygłosiła wykład w ramach literackiego Festiwalu po Drodze, zorganizowanego przez Fundację InstytutR. Hasłem przewodnim festiwalu jest „Inteligencja. Wiedza. Mądrość”.

Profesor Urszula Zajączkowska opowiedziała o patrzeniu na przyrodę i jej studiowaniu, o krawędziach liści pokrzywy, matematyce i innych kwestiach o głębokim znaczeniu, albo fenomenalnym jego braku.

[Wykład dostępny jest on-line](#) (wystąpienie prof. U. Zajączkowskiej zaczyna się od momentu 2:25)

Dr hab. Urszula Zająchkowska, prof. SGGW jest poetką, botaniczką, artystką wizualną i muzykiem, adiunktem w Samodzielnym Zakładzie Botaniki Leśnej SGGW w Warszawie. Studiuje wzrost, anatomię, ruchy roślin i ich śmierć. Bada ich aerodynamikę oraz biomechanikę.

Jej film, *„Metamorphosis of Plants”*, zainspirowany dziełem J.W Goethego, został nagrodzony podczas SCINEMA International Science Film Festival w kategorii „Najlepszy film eksperymentalny/Animacja” oraz na Festiwalu Światła w Miami. Wraz z grupą artystów stworzyła projekt artystyczny *„Cambium Killers”*, który jest wyrazem sprzeciwu wobec punktowego systemu oceny w nauce.

Debiutancki tom poetycki *„Atomy”* (2014) był nominowany do Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius. W 2017 roku ukazał się tom *„Minimum”*, również nominowany do Silesiusa oraz do Nagrody im. K.I. Gałczyńskiego, nagrodzony Nagrodą Kościelskich.

W 2019 roku ukazały się *„Patyki, badyle”*, nominowane do Paszportów Polityki oraz do Nagrody Witolda Gombrowicza, a nagrodzone Złotą Różą przez Instytut Książki, magazyn Nowe Książki i Festiwal Nauki oraz Nagrodą Literacką Gdynia 2020 w kategorii esej. Profesor U. Zająchkowska założyła popularnonaukową stronę internetową botanik.pl. Jest felietonistką magazynu o kulturze *„dwutygodnik.com”*, stale współpracuje z kwartalnikiem *„Przekrój”*. Mieszka w Wołominie.

Festiwal po Drodze to cykl wykładów, które wpisują się w jego manifest programowy:

Czy sztuczna inteligencja, która w ostatnich miesiącach tak rozpala naszą wyobraźnię na pewno zasługuje na miano inteligencji? Być może da się odpowiedzieć na to pytanie twierdząco tylko wówczas jeśli uznamy, że inteligencja to prozaiczna moc obliczeniowa biologicznego albo elektronicznego mózgu. Warto jednak zastanowić się, co z takiej definicji inteligencji zostaje wykluczone, jakie jej rodzaje gubią się czy wręcz zanikają. Bo czy emocje i nasza zdolność empatii nie stanowią kluczowych aspektów szeroko rozumianej, ludzkiej inteligencji? Czy algorytmy modeli językowych nakarmione niezliczonymi tekstami kultury są w stanie osiągnąć takie zdolności? Czy zaopatrzą sztuczną inteligencję w te jej elementy, które wynikają z naszej zdolności współbycia z innymi istotami?

A co z wiedzą? Jeszcze nigdy w historii ludzkości nie mieliśmy tak łatwego dostępu do tak ogromnej ilości informacji, czy jednak przekłada się to na realną, użyteczną wiedzę o świecie?

Nauka, nasze najpewniejsze źródło wiedzy, już dawno straciła swoją perswazyjną siłę, z trudem komunikuje swoje odkrycia, nie dociera do powszechnej świadomości.

Ma to zapewne związek z hermetycznością języka naukowego wynikającą z ogromnej złożoności i specjalizacji dzisiejszej wiedzy. Być może jednak chodzi także o to, że zachodni paradygmat naukowy waloryzuje rozum instrumentalny, czyli te formy poznania, które przekładają się na kontrolę nad pewnymi aspektami natury. Tymczasem ludzkie poznawanie świata poza wytężoną pracą umysłu obejmuje także doświadczenie zmysłowe, emocjonalne, cielesne – relacyjne.

Tak, nauka jest niesamowitym narzędziem, które daje nam techniczną sprawczość jakiej nie posiadał żaden inny gatunek w całej historii naszej planety. Ale czy mamy dość mądrości, żeby użyć tego narzędzia dla naszego dobra – i dobra wszystkich istot? Czy nie jest tak, że w rozwoju nowoczesnej cywilizacji brakuje równowagi między techniczną sprawczością, a etyczną odpowiedzialnością i zrozumieniem skutków naszych działań? To zaburzenie proporcji między mocą działania a rozumieniem co tak naprawdę robimy, jest coraz bardziej niepokojące.

„Pewne słowa, a nawet pojęcia, do niedawna jeszcze posiadające niekwestionowane znaczenie i szanowane, niczym rodzinne portrety w opuszczonym zamku pokrywają się warstwą kurzu, która gasi ich blask. Ośmielę się powiedzieć, że tak właśnie dzieje się ze słowem mądrość” – pisał w połowie ubiegłego wieku francuski filozof Gabriel Marcel. Jak czytamy te słowa teraz, w epoce bezprecedensowej dostępności danych? Mądrość nie jest przecież sumą informacji, jakie w toku naszego życia zdołaliśmy zebrać i przetworzyć. Czym zatem jest? Czy da się odzyskać to słowo?

W coraz trudniejszych czasach, wobec kolejnych kryzysów, desperacko szukamy sposobów na pełne, twórcze, ludzkie życie.

Pokusa pójścia na skróty, w kierunku iluzji, teorii spiskowej czy jakiejś formy ekstremizmu, jest ogromna. W tym kontekście warto ponownie przemyśleć pojęcia odnoszące się do naszego zakotwiczenia w rzeczywistości.

A zatem inteligencja, wiedza, mądrość. Te trzy pojęcia nie są synonimami. Wszystkie jednak odnoszą się do naszych kompetencji świadomego i aktywnego bycia w świecie. Podczas Festiwalu po Drodze w 2024 roku chcemy zastanowić się nad współczesnym znaczeniem tych trzech słów i sprawdzić, czy mogą oświecić nam drogę.

Organizatorem Festiwalu po Drodze jest Fundacja InstytutR, która prowadzi Faktyczny Dom Kultury i księgarnię Wrzenie Świata w Warszawie, a także Wydawnictwo Dowody. Projekt współfinansuje Miasto Stołeczne Warszawa.

Metryczka

Data opublikowania:	01.07.2024 09:55
Data ostatniej aktualizacji:	01.07.2024 09:56
Liczba wyświetleń:	3